

Samen werken aan transparant en verantwoord diergeneesmiddelengebruik. Update kwaliteitsborgingssystemen zuivel. Versie extern 2014

Het is voor de zuivelsector van belang om aan te tonen dat op het melkveebedrijf verantwoord wordt omgesprongen met de inzet van diergeneesmiddelen. In dat kader zijn in de kwaliteitssystemen van de zuivelondernemingen normen opgenomen die invulling geven aan het transparant en verantwoord diergeneesmiddelengebruik. De hulpmiddelen die de melkveehouder hiervoor tot zijn beschikking heeft zijn o.a. het Bedrijfsgezondheidsplan (BGP) en het Bedrijfsbehandelplan (BBP), de één op één relatie met de geborgde rundveedierenarts en de centrale registratie van diergeneesmiddelen in MediRund. In deze toelichting kunt u lezen hoe Qlip deze normen beoordeelt met ingang van 2014 en hoe de verdere afhandeling is. Deze toelichting is geschreven voor het KKM-protocol maar is toepasbaar voor alle kwaliteitsborgingssystemen melkveehouderij.

Daar waar in dit document gesproken wordt over een 'tekortkoming' geldt de zwaarst mogelijke sanctie voor de melkveehouder. Binnen alle kwaliteitsborgingssystemen voor melkveehouders geldt een beperkte herstelperiode van enkele maanden. Indien geen herstel kan worden aangetoond, volgt uiteindelijk intrekking van de erkenning (besluit Qlip) en/of een sanctie opgelegd vanuit de zuivelonderneming (melkweigering). Een tekortkoming wordt vastgelegd indien sprake is van structurele afwijkingen van de norm.

Daar waar in dit document gesproken wordt over een 'verbeterpunt' geldt dat verbetering mogelijk is, bij een volgend toetsmoment dient dit punt in orde te zijn. Als dit niet het geval is, dan wordt het betreffende 'verbeterpunt' een tekortkoming. Een verbeterpunt wordt vastgelegd als er sprake is van een incidentele afwijking van de norm, of indien er sprake is van 'laag risico' afwijkingen.

Module 2.1: Voorgeschreven medicijnen en geborgde dierenarts

Norm: Alle aanwezige of toegediende diergeneesmiddelen op het melkveebedrijf worden voorgeschreven door en/of onder de verantwoordelijkheid van de geborgde rundveedierenarts waarmee de melkveehouder een 1 op 1 relatie is aangegaan. De geleverde diergeneesmiddelen worden geregistreerd in de centrale database MediRund.

Het BBP is leidraad voor welke diergeneesmiddelen voorgeschreven worden en/of op voorraad mogen staan. Indien diergeneesmiddelen worden aangetroffen of zijn gebruikt, die niet op het BBP zijn opgenomen moet er een verklaring aanwezig zijn van de dierenarts.

Beoordeling levering medicijnen/antibiotica en diergeneesmiddelen voorraad:

Alle op voorraad staande diergeneesmiddelen en de op de diergeneesmiddelenadministratie vermelde diergeneesmiddelen, zijn aantoonbaar voorgeschreven door de geborgde dierenarts waarmee de veehouder een 1 op 1 relatie is aangegaan (of door zijn/haar vervanger).

Afwikkeling beoordeling:

Indien middelen worden aangetroffen op het bedrijf of in de administratie die niet op het BBP staan dan wordt als volgt gehandeld:

- Vrije middelen: geen opmerking
- URA middelen: noteren als verbeterpunt (tenzij dierenarts op andere wijze dan het BBP een voorschrift heeft achtergelaten, dan wordt er geen opmerking gemaakt.)
- UDA middelen: noteren als tekortkoming (tenzij uit een schriftelijke verklaring v.d. dierenarts blijkt waarom is afgeweken van het BBP, in dat geval wordt geen opmerking gemaakt). UDD middelen: alleen UDD middelen zijnde antimicrobiële middelen, die zijn vermeld op het BBP mogen aanwezig zijn op het bedrijf.. UDD middelen niet zijnde antimicrobiële middelen mogen niet op het bedrijf aanwezig zijn.

Diergeneesmiddelen met kanalisatie URA die door een derde partij zijn geleverd en niet zijn voorgeschreven door de geborgde rundveedierenarts waarmee de veehouder een 1 op 1 relatie is aangegaan, mogen niet op het bedrijf aanwezig zijn. Indien dit voorkomt wordt dit genoteerd als tekortkoming.

Registratie in MediRund:

Alle voorgeschreven UDD/UDA/URA-middelen worden in MediRund geregistreerd. De beoordelaar gebruikt de gegevens uit MediRund om te toetsen of de registratie in MediRund overeenstemt met de geleverde/gebruikte/op voorraad staande en op het BBP genoteerde diergeneesmiddelen op het bedrijf.

Indien diergeneesmiddelen met een andere kanalisatie als hierboven vermeld, niet in MediRund zijn opgenomen wordt daarover tijdens de beoordeling geen opmerkingen over gemaakt.

Veehouders waarvan bij Qlip bekend is dat ze een machtiging hebben gegeven voor inzage MediRund: gegevens worden door Qlip opgehaald uit MediRund en ter beschikking gesteld aan de beoordelaar. Indien geen machtiging is afgegeven door de veehouder wordt tijdens de beoordeling aan de melkveehouder gevraagd om de gegevens uit MediRund te laten zien.

Afwikkeling beoordeling voor veehouders:

- Indien structurele onregelmatigheden worden geconstateerd m.b.t. de registratie in MediRund, die ook (kunnen) leiden tot een onjuiste berekening van de DD/DJ wordt dit als tekortkoming genoteerd.
- Daar waar het gaat om inhoudelijk minder zware tekortkomingen (niet binnen 14 dagen aangeleverd of verkeerde leeftijds categorie) wordt een afwijking als verbeterpunt genoteerd.

Afwikkeling beoordeling voor veehouder zonder machtiging:

- Tijdens het maken van de afspraak van de beoordeling wordt aan de veehouder gevraagd om de gegevens uit MediRund uit te draaien en klaar te leggen. Indien veehouder geen gegevens kan laten zien, wordt een tekortkoming genoteerd voor dit punt.

Module 2.3 Toepassen Diergeneesmiddelen

De veehouder past alleen diergeneesmiddelen toe die zijn vermeld op het BBP voor betreffende aandoening. Als er wordt afgeweken van het BBP dan is dit alleen toegestaan als dit gebeurt na raadpleging van de dierenarts en een klinische inspectie (schriftelijk aantoonbaar). Bij de beoordeling wordt getoetst of de veehouder zich hieraan houdt. Specifiek voor de wachttermijn: de wachttermijn die is aangegeven op het BBP is leidend voor de veehouder, tenzij er een specifieke wachttermijn door de DA is voorgeschreven.

Indien geconstateerd wordt dat veehouder op eigen initiatief afwijkt van het BBP, geldt dezelfde afhandeling als bij module 2.1:

- Vrije middelen (o.a. homeopatisch) toegepast niet conform BBP: geen opmerking
- URA-middelen toegepast niet conform BBP: verbeterpunt
- UDA-middelen toegepast niet conform BBP: tekortkoming UDD-middelen: is altijd tekortkoming

Module 2.3.3: Bedrijfsgezondheidsplan en bedrijfsbehandelplan

De melkveehouder is verantwoordelijk voor het tijdig laten opstellen en evalueren van het BGP en BBP. De geborgde rundveedierenarts is verantwoordelijk voor de inhoud van het BGP en BBP. In de regeling geborgde rundveedierenarts zijn de voorwaarden vermeld voor het correct opstellen van het BGP en BBP. Hierin is ondermeer beschreven dat:

- Het BGP en BBP voldoen aan het Besluit vaststelling minimumeisen BGP en BBP Verordening registratie en verantwoording antibioticagebruik rundersector (PVV) 2011.
- De plannen eenmaal per jaar worden geëvalueerd
- Het BBP is gebaseerd op het meest recente Formularium.

In deze beschrijving wordt uitgegaan van de interpretatie dat de plannen niet ouder mogen zijn dan 12 maanden en dat de evaluatie na afloop van de 12 maanden uitgevoerd wordt. Uitgangspunt is de datum van opstellen van het plan. Een marge van + 1 mnd wordt gehanteerd. De bewaking of melkveehouders beschikken over de plannen, tijdig de evaluatie uitvoeren en handelen volgens het plan, vindt plaats tijdens de beoordeling.

BGP toetsing 2014:

Het BGP dient op het bedrijf aanwezig te zijn en minimaal jaarlijks te worden geëvalueerd. Zowel het actuele plan als het voorgaande plan zijn aanwezig op het bedrijf. Het BGP wordt opgesteld door de dierenarts waarmee de 1-op-1 overeenkomst is afgesloten of door zijn vervanger. Indien van toepassing mag de veehouder dit ook aantonen d.m.v. inloggen in een digitale omgeving.

Afwikkeling bij beoordeling:

Geldigheid:

- BGP ontbreekt tijdens beoordeling: tekortkoming, geen mogelijkheid tot nazenden
- BGP ouder dan 13 maanden en geen evaluatie: tekortkoming, geen mogelijkheid tot nazenden.

Het BGP moet jaarlijks volledig worden geëvalueerd. Dit betekent o.a.:

- Nieuw plan opstellen
- Huidige streefniveau invullen
- evalueren van de actiepunten van afgelopen jaar
- actiepunten voor komend jaar opstellen
- handtekening van vh + da en datum

BBP toetsing 2014

Het BBP dient op het bedrijf aanwezig te zijn en jaarlijks te worden geëvalueerd. Het is mogelijk dat blijkt dat de evaluatie niet leidt tot een nieuw BBP. In dat geval wordt dat in het BBP vermeld en (opnieuw) ondertekend door houder en DA. Het BBP wordt opgesteld door de dierenarts waarmee de 1-op-1 overeenkomst is afgesloten of door zijn vervanger.

Afwikkeling bij beoordeling:

Geldigheid

- BBP niet aanwezig tijdens beoordeling: tekortkoming. Geen nazendmogelijkheid
- .
- BBP ouder dan 13 mnd en geen evaluatie uitgevoerd: tekortkoming.

Inhoud van het BBP:

Het BBP wordt opgesteld door de geborgde rundveedierenarts. Hierbij wordt er van uit gegaan dat de dierenarts werkt conform de regeling geborgde rundveedierenarts.

Bij de beoordeling van het melkveebedrijf wordt getoetst of het BBP geen 3^e keus middelen bevat. Indien er 3^e keus middelen op vermeld staan noteert de beoordelaar een tekortkoming.

Evaluatie:

Het BBP moet jaarlijks volledig worden geëvalueerd, indien nodig wordt er een nieuw BBP opgesteld. Aanleiding daarvoor kan zijn een nieuw Formularium, wijzigingen in kanalisatie van middelen, middelen blijken niet effectief te zijn. Bij de beoordeling wordt getoetst of de evaluatie is uitgevoerd.

Als het plan niet hoeft te worden aangepast is wel aantoonbaar te maken dat de evaluatie heeft plaatsgevonden. Minimaal een bevestiging van deze evaluatie met een nieuwe datum + handtekening vh en da moet ergens uit blijken. Indien geen datum en/of handtekening is vermeld wordt een tekortkoming genoteerd.

Module 2.4.3.: Dierdagdoseringen

Na afloop van ieder kwartaal wordt getoetst of het rollend jaargemiddelde de actieniveau voor dat jaar overschrijdt. Bij overschrijding worden veehouder geïnformeerd over de voor hen geldende inspanningsverplichting, zie bijlage.

Module 3.1.2 Dierenarts: 1 op 1 relatie geborgde rundveedierenarts

Melkveehouders dienen een overeenkomst te sluiten met één geborgde rundveedierenarts. Deze geborgde rundveedierenarts is verantwoordelijk voor het leveren van diensten zoals vermeld in de kwaliteitsborgingssystemen melkveehouderij.

Qlip heeft geen inzage in het digitale register waarin de 1-op-1 overeenkomsten zijn vastgelegd en verlangt derhalve een papieren versie bij de beoordeling van het melkveebedrijf.

Afwikkeling bij beoordeling:

- Indien veehouder geen *geldige* overeenkomst kan tonen bij de beoordeling wordt een tekortkoming genoteerd. Veehouder kan binnen de normale nazendtermijn een 1-op-1 overeenkomst nazenden. Als tijdig een geldige overeenkomst wordt ontvangen, wordt de tekortkoming opgeheven. Als geen geldige nazending wordt ontvangen blijft de tekortkoming staan.
- De 1-op-1 overeenkomst is niet geldig indien hij door meer dan 1 geborgde rundveedierenarts is ondertekend. Het dient te allen tijde duidelijk te zijn wie de hoofddierenarts is.

- Bijlage: Werkwijze Overschrijding van actieniveau

De berekende gegevens uit MediRund worden getoetst tegen de laatst gepubliceerde actieniveau zoals deze bekend was voorafgaand aan de periode waarover het antibioticumgebruik berekend is.

Veehouders met een DD/DJ hoger dan het actieniveau worden aangeschreven dat de inspanningsverplichting van toepassing is. Het huidige actieniveau is 9. Veehouders met een dierdagdosering hoger dan 9 worden aangeschreven voor de inspanningsverplichting.

In 2013 heeft de SDA een nieuw actieniveau van 6 bekend gemaakt. Er moeten er minimaal 4 kwartalen verstreken zijn voordat de veehouder op basis van het nieuwe niveau wordt getoetst. Na afstemming binnen de zuivel is vastgesteld dat veehouders per 1 januari 2015 worden getoetst op het nieuwe actieniveau. Tot die tijd worden veehouders actief gewezen op het overschrijden van het nieuwe actieniveau.

Opvolgen overschrijden van het actieniveau

Na afloop van ieder kwartaal toetst Qlip of het rollend jaargemiddelde van de berekende DD/DJ het actieniveau voor de betreffende periode overschrijdt.

Bij overschrijding van het actieniveau wordt veehouder schriftelijk geïnformeerd door Qlip dat het antibioticumgebruik op het bedrijf hoog is en dat voor hem de volgende inspanningsverplichtingen geldt:

Veehouder:

- Neemt het initiatief om met de dierenarts het bedrijfsgezondheidsplan te actualiseren.
- Stuurt binnen 14 dagen het geactualiseerde bedrijfsgezondheidsplan op naar Qlip.
- Geeft opvolging aan de in het bedrijfsgezondheidsplan opgenomen maatregelen.

Indien de DD/DJ het volgende kwartaal opnieuw hoger is dan de actie:

- Veehouder geeft opdracht aan de dierenarts om een voortgangsrapportage/nieuw BGP op te stellen en stuurt deze rapportage binnen 30 dagen op naar Qlip

Deze actie blijft elk kwartaal verplicht zolang het rollend DD/DJ het actieniveau overschrijdt.

Het niet voldoen aan de bovengenoemde (inspannings)verplichting geldt als basisvoorwaarde binnen de kwaliteitssystemen.

Aandachtspunt: als uit de voortgangsrapportage blijkt dat veehouder onvoldoende opvolging geeft aan de maatregelen die veehouder en dierenarts samen afspreken, informeert Qlip betreffende zuivelonderneming. Per geval wordt bepaald welke aanvullende actie gewenst is richting veehouder.